

נדריים מד

עניין: מפני הרמאין

חתם סופר או"ח סי' סב

הגה על כראשון לימר דבדאורייתא אסור להערים, כנה תיבת
 שם הערמה לכאורה מורה לשון היחר כמ"ש רמב"ם וגם
 תי"ט רפ"ה דחמורה דשם מרמה הונה על האיסור והערמה על
 ההיחר, ובנדריים מ"ד ע"א מפני הרמאים ולא אמר מפני המערימים,
 והר"ן כתב שם כמה פעמים שהיו מפקירים בערמה, ולכאורה לא
 דקדק יפה דקרו למרמה ערמה (ול"ל מ"מ כמה פעמים שאסרו להערים
 וממילא הוא מרמה ואסור, וראיה משבת קי"ז [ע"ג] אין מערימין
 בכך, והתם ר"ל אין לעשות היחר שיקרה ערמה אלא אסור לעשות
 ונקרה מרמה מעתה). ואמנם אין כל המקומות והזמנים שז"ס
 לחז"ל צוה, ובשבת קל"ט ע"צ בהטלת שכר בחש"מ דמוחר להערים

פרי מגדים או"ח סי' תמח א"א ס"ק ח

הוא. ודפי שיש לנו דברים בגו, אמרתי אשיחה וירווח לי. מדייש הוא
 אמינא כל שמבטל ומפקיר ולבו כל עמו עובר כל יראה, וכמו שכתב המש"א
 בנימין בסימן נ"ח כטובל ושרץ בידו, וכן כתב הרשב"א ז"ל [שו"ת ח"א]
 בסימן ע' בשם רב האי ז"ל, וכמו שכתב הר"ן ז"ל ריש פסחים [ד"ה אלא]
 שביטול זה תלוי במחשבת בני אדם, ושמה לא יבטל בלב שלם, יע"ש. וכיון
 דשמענא למה שכתב הרא"ש [שבוטל פ"ג סימן יד] בשם הרמב"ן ז"ל [שבוטל
 כו, ב ד"ה וזו], הביאו הט"ז בורה דעה בסימן ר"י אות ג' והש"ך בסימן
 רל"ב אות ל"ד, וכללל הוא כל שהפיו מכחיש הלב ממש, שאומר בפה הפך
 מה שמחשב בלב בכיון, דבריו שבפיו עיקר הם, וכל שטעה בדיבורו נגד
 המחשבה שניהם אין כלום. ר"ל, המחשבה והדיבור אין כלום, כדבעינן
 למימר לקמן א"ה. אם כן אם הוציא החמץ מרשותו ואומר בכיון בפה
 שמפקיר, הפקר גמור הוא, אע"פ שבלב חושב להיפוך, בתר פיו אזלינן,
 ואם זכה בו אחר קנה, וכהאי גוונא דלא עבר אף אדרבנן, שהוציא מרשותו,
 לאחר הפסח שרי. אבל אם מונח ברשותו, אף על פי שמפקירו בפיו, כיון
 שלבו כל עמו, נהי דפיו עיקר מכל מקום תלירו קונה לו, ואף שאומר בפיו

גמ' פסחים קיג:

שלשה הקדוש ברוך הוא שונאן ° המדבר א'
 בפה ואחד בלב והיודע עדות בחבירו" ואינו

מהר"ל נתיב התוכחה פ"א

הקב"ה את עולמו. ומעתה המדבר אחד בפה ואחד
 בלב מוציא הדבור אל פעל לא כמו שהוא בנפשו
 ובדעתו, ולכן הוא רחוק מן הש"י כי הוא ית'
 וית' הוציא הכל אל הפעל כפי הסדר השכלי
 אשר אצלו יתברך לגמרי, ולא היה דבר אחד
 שהוציא אל הפעל לא כמו שהוא אצלו. והיודע

שלי"ה שער האותיות אות ל' – לב טוב

מכניס צלם בהיכל לפני ולפנים. ואמרו
 רבותינו ז"ל: הלשון קולמוס הלב, ודובר
 שקרים לא יכון נגד השכינה, וכן בלב כתיב
 (מל"ט טו, ט): ודובר אמת בלבבו, ומי שחולק
 הפה מן הלב, שהוא אחד בפה ואחד בלב,
 אפילו בדבר קטן, אז עונשו מרובה וחס ושלום
 עושה פירוד בתוך השכינה, כנודע לבאים
 בסוד ה' כי השכינה הוא בחינות פה ולב
 שלמעלה, והפה והלב שוין.

